

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ЦЕ ОСОБЛИВИЙ ВИД ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ, КРЕАТИВНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

*Олена Федець,
вчитель початкових класів
Запорізької гімназії №5*

ЗМІСТ

ВСТУП		1
РОЗДІЛ 1	Теоретична частина	3
1.1.	Проектна діяльність учнів в початковій школі	3
1.2.	Класифікація проєктів	4
РОЗДІЛ 2	Практична частина	6
2.1.	Навчальний проєкт «Пташина їдальня» (ЯДС, 2 клас)	6
2.2.	Практичні рекомендації	8
РОЗДІЛ 3	Висновок	10
РОЗДІЛ 4	Додатки	11
4.1.	Опитувальник для учасника проєкта «Як я оцінюю роботу над проєктом»	11
4.2.	Карта спостережень за груповим проєктом учнів	11
	Список використаної літератури	13

ВСТУП

Проектна діяльність – це перспективна складова освітнього процесу, яка створює умови для творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції, зокрема:

- полікультурні;
- мовленнєві;
- інформаційні;
- соціальні;
- політичні.

Самостійне здобування знань, їхня систематизація, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему й ухвалювати рішення відбувається саме через метод проєкту. Залучення молодших школярів до проєктної роботи сприяє формуванню в них таких компетентностей:

Інтелектуальні вміння для використання проєктної діяльності:

Метод проєктів є інноваційною педагогічною технологією. Він дає змогу найповніше врахувати індивідуальні особливості кожного учня, реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, дає змогу розв'язати проблему мотивації, створити позитивну атмосферу навчання, навчити дітей

застосовувати свої знання на практиці для розв'язання життєвих й особистісних проблем.

РОЗДІЛ 1. Теоретична частина

1.1. Проектна діяльність учнів в початковій школі

Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів, розроблені на основі Державного стандарту початкової загальної освіти, передбачають, що навчально-пізнавальний процес рекомендується базувати на компетентнісно-орієнтованих завданнях із використанням сучасних освітніх технологій.

В основі проектної діяльності – взаємодія суб'єктів, яка виявляється у спільній праці, спілкуванні, пізнанні. Учень є активним учасником проектної діяльності – він визначає мету, експериментує, відкриває нові знання, вибирає шляхи розв'язання проблеми, несе відповідальність за свою роботу. Учитель – партнер учня в цій діяльності.

Метод проектів вважається технологією ХХІ століття, бо дає змогу ефективно формувати в учнів ключові компетентності: інформаційно-комунікативну, громадянську, загальнокультурну, здоров'язбережувальну, соціальну; дає можливість залучати до пошукової та науково-дослідної діяльності, створює додаткову мотивацію до навчання, а також вже у ранньому віці найбільш повно визначає та розвиває творчі, інтелектуальні та креативні здібності дитини, вміння вчитися впродовж життя.

Мета проектів – одержання інформації на основі дослідницької та практичної діяльності, спостережень учнів за об'єктами.

Проекти активізують мислення дітей, розвивають увагу та спостережливість, спонукають до дії, у яких проявляється громадянська позиція дітей стосовно навколишнього середовища, націлюють на міжпредметні зв'язки, учать дитину самостійності, відповідальності.

У проектній діяльності перевага надається самооцінці. Важливою умовою для самооцінки є усвідомлення учнем задачі аналізу своїх дій,

поведінки, результату. Виконання проєкту має викликати зацікавленість та задоволення від виконаної роботи. Нехай навчальний проєкт буде для учнів очікуваною подією, а не буденністю.

1.2. Класифікація проєктів

З погляду вчителя - навчальний проєкт - це дидактичний засіб, що вчить проєктуванню, тобто цілеспрямованій діяльності зі знаходження способу вирішення проблеми шляхом розв'язання завдань, що впливають з цієї проблеми. З погляду учня проєкт - це можливість робити щось цікаве самостійно, в групі або самому, максимально використовуючи свої можливості; це діяльність, що дозволяє проявити себе, спробувати свої сили, докласти свої знання, принести користь і показати публічно досягнутий результат; вона спрямована на вирішення цікавої проблеми, визначеної самими учнями у вигляді мети і завдання, а результат цієї діяльності - знайдений спосіб розв'язання проблеми - має практичний характер, і, що досить важливо, цікавий і значимий для самих відкривачів.

Важливе значення у формуванні особистісного ставлення до об'єктів вивчення належить *практико-орієнтованим проєктам*, які передбачають вивчення природи рідного краю, проблем, пов'язаних з навколишньою дійсністю, формують в учнів емоційно-ціннісне ставлення до природи та

навколишнього середовища. Практико-орієнтовані проекти чітко націлені на результат - виріб, що задовольняє конкретну потребу. Можлива орієнтація на певний соціальний результат, який стосується безпосередніх інтересів учасників або спрямований на вирішення суспільних проблем.

Дослідницький проект за структурою нагадує наукове дослідження. Він включає обґрунтування актуальності обраної теми, позначення завдань дослідження, обов'язкове висунення гіпотези з подальшою її перевіркою, обговорення отриманих результатів. При цьому використовуються методи сучасної науки: лабораторний експеримент, дослідження, моделювання, соціологічне опитування, інтерв'ювання.

Інформаційний проект спрямований на збір інформації про якийсь об'єкт, явище з метою її аналізу, узагальнення та подання для широкої аудиторії. Це тип проектів, покликаних навчити учнів здобувати й аналізувати інформацію. Такий проект може інтегруватися в більший дослідницький проект і бути його частиною. Учні вивчають і використовують різні методи отримання інформації (література, бібліотечні фонди, ЗМІ, бази даних, у тому числі електронні, методи анкетування і інтерв'ювання), її обробки (аналіз, узагальнення, зіставлення з відомими фактами, аргументовані висновки) і презентації (доповідь, публікація, розміщення в мережі інтернет та локальних мережах, телеконференція). Результатом інформаційного проекту часто є плакат, лепбук, публікація в шкільній газеті, у журналі, в Інтернеті.

Творчий проект не має чіткої структури спільної діяльності учнів і реалізується відповідно до характеру кінцевого результату та інтересів дітей. Творчі проекти однак припускають визначення потреби, аналіз наявних об'єктів, зазначення вимог до об'єкту проектування, вироблення первинних ідей, їх аналіз та вибір однієї, планування, виготовлення, оцінку (рефлексію). Форма представлення результатів може бути різною (виріб, відеофільм, свято, експедиція, репортаж та ін.).

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1. Проєкт «Пташина їдальня»

Тип проєкту: навчальний, пізнавально-дослідницький, середньотривалий.

Актуальність. Наша планета на межі зникнення. І винні в цьому не природні катаклізми, а саме люди.

Доки людство не почне дбати, зберігати та розумно використовувати природні багатства планети, нічого не зміниться. Мета проєкту – змалечку привчати дітей цінувати та любити рідну природу, платити їй своєю увагою, добротою, дбайливим ставленням.

Проблема. Про що співають пташки взимку.

Мета:

- Ознайомити здобувачів освіти із видами птахів, які перебувають у нашій місцевості в зимовий період.
- Навчити учнів допомагати птахам узимку, облаштовувати пташині «їдальні».
- Розвивати навички пізнавально-дослідницької діяльності при пошуку інформації, розвивати потребу до здобуття нових знань.
- Виховувати любов до природи, турботливе ставлення до пернатих друзів.

Очікувані результати:

- Учні дослідять птахів, які зимують у нашій місцевості, зрозуміють необхідність підгодовування птахів узимку.
- Діти оволодіють навичками пізнавально-дослідницької та пошукової роботи.
- Виготовлення зернової годівниці для птахів.

Етапи проєкту:

1. Визначення теми та мети проєкту. Планування роботи над виконанням. Мотивація учнів перед виконанням — показати, як учні зможуть використати результати проєкту в майбутньому.

2. Опрацювання матеріалів. Перевірка, як добре учні володіють інформацією з обраної теми. Якщо її бракує, запропонувати учням зібрати необхідні теоретичні матеріали — дослідити тему

за допомогою книг, інтернету.

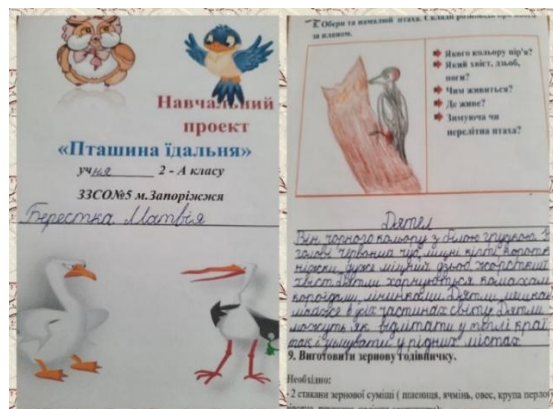

3. Індивідуальні консультації з учнями, які беруть участь у проєкті. Для продуктивної динамічної роботи долучаю батьків, але не дозволяю виконувати всю роботу замість дітей.

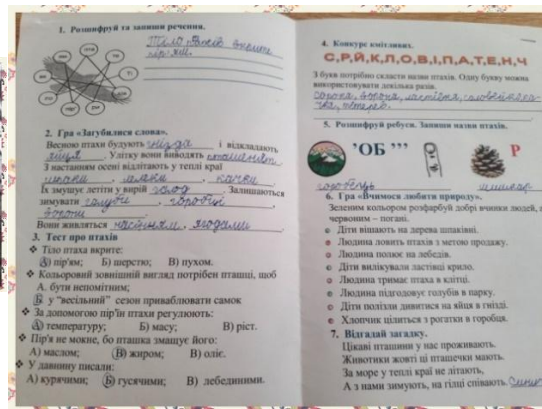

4. Опрацювати тест про птахів, розшифрувати ребуси, відгадати загадки, виконати письмові завдання «Загубилися слова», «Вчимося любити природу», скласти розповідь про зимуючу

пташку, виготовити зернову годівницю.

проєктів.
результатів,

5.
Захист

Аналіз

узагальнення.

Самооцінювання та

взаємооцінювання

робіт.

Посилання на колективну роботу:

<https://www.youtube.com/watch?v=U3KfrmE-7Eo>

2.2. Практичні рекомендації

Проект «Здорове харчування» (ЯДС, 3 клас)

Проект
"Здорове харчування"

Мета проекту: дослідити як харчування впливає на здоров'я людини; з'ясувати яка їжа є шкідливою, а яка корисною; записати відео, де потрібно приготувати корисну страву; залучити до проєкту батьків в класу; пропагувати здоровий спосіб життя.

План виконання проекту:

1. Знайти інформацію на поставлені питання.
2. Запросити батьків до участі у проєкті.
3. Записати відео.

Бажаю успіхів!!!

У ході підготовчої роботи вчитель поставив дітям проблемні запитання:

- Що таке вітаміни?
- Яка історія походження вітамінів?
- Як зберегти вітаміни під час приготування їжі?
- Як харчування впливає на здоров'я людини?

Під час практичної діяльності діти разом із батьками готували корисну страву, записували на відео процес приготування та результат роботи. У класі учні презентували своє відео та пропагували здоровий спосіб життя.

Проект «Знайомтесь, моя сім'я» (літературне читання, 3 клас)

Проект
"Знайомтесь, моя сім'я"

Мета проекту: познайомити зі своєю люблячою, дружною, чудровою родиною; вивчити імена та по батькові старших членів родини; виховувати в дітей повагу та любов до своїх рідних.

План виконання проекту:

1. Вивчити імена та по батькові своїх старших родичів.
2. Записати відео, в якому буде вся твоя родина, яку учень чи учениця мають представити.
3. Підкреслити в промові особливість та неповторність вашої родини.
4. Відео можна записати на природі, вдома.
5. Виконати роботу до 04.10 та скинути вчителю.

Бажаю успіхів!!!

Під час підготовчої роботи було проведено опитування дітей з проблеми «Сім'я очима дітей». Серед батьків були проведені консультації на теми «Сімейне древо», «Батьки – приклад для дитини», «Емоційний комфорт вдома», «Дитячі проблеми у родині».

У рамках проєкту учні разом з батьками створювали медіа продукт щодо знайомства зі своєю родиною, підкреслювали особливість та неповторність своєї сім'ї.

Проект «Рослини – символи» (ЯДС, 3 клас)

Під час підготовчої роботи вчитель провів бесіду щодо народних символів України, різноманітності рослин, поглиблював знання дітей про символічність деяких рослин, про те, що уособлюють та засвідчують рослини символи.

Під час практичної діяльності учні створювали відео, або презентацію із зображенням рослин - символів, складали

цікаву розповідь та презентувати свою роботу на загальний огляд.

Тематика виконаних проєктів:

- * «Дизайнерські сукні» (дизайн і технології, 1 клас)
- * «Допоможи пташкам взимку» (ЯДС, 1 клас)
- * «Подорож країнами світу» (ЯДС, 1 клас)
- * «Пташина їдальня» (ЯДС, 2 клас)
- * «Природа навесні» (ЯДС, 2 клас)
- * «Моя міні-книжка» (літературне читання, 2 клас)
- * «Легенди рідного краю» (літературне читання, 3 клас)
- * «Хто мешкає в пеньку» (ЯДС, 3 клас)
- * «Таблиця множення на 5» (математика, 2 клас)
- * «Гордість України» (ЯДС, 3 клас)
- * «Кодекс добросусідства» (ЯДС, 4 клас)
- * «Дивовижний світ міфів» (літературне читання, 4 клас)
- * «Етимологія. Походження слів. Мое ім'я» (українська мова, 4 клас)
- * «Правила поведінки на водоймі» (ЯДС, 4 клас)

Посилання на колективні роботи:

https://lenafedets.blogspot.com/p/blog-page_20.html

РОЗДІЛ 3. Висновок

Метод проєктів є однією з інноваційних педагогічних технологій. Успіх роботи над проєктом залежить від того, наскільки вчитель зуміє вмотивувати, зацікавити учнів майбутньою роботою. Це, дійсно, засіб ефективного та якісного навчання молодших школярів. Крім того, учні відстоювали власну думку, водночас знаходячи компроміс, підтримували інших під час виступу. Відносини у колективі поліпшувалися. Метод проєктів дав змогу дітям та вчителеві піднятися на вищий рівень розвитку і повірити у свої можливості.

Організовуючи дослідницьку чи проєктну діяльність, доцільно залучати батьків, старшокласників (сестер, братів). Бажання підтримати інтерес, спільно діяти, поділитися досвідом, знаннями, відгукнутися на прохання дітей позитивно впливає на результат навчання.

Проєкти допомагають стимулювати нові навички 21 століття, які затребувані сучасним суспільством. Вони повинні навчити учнів швидко та безболісно адаптуватися до змін.

Шановний учаснику проєкту!

Дай відповіді на запитання опитувальника, оціни свою діяльність.

Ти задоволений темою проєкту, над якою працював (ла)?

Так, буду досліджувати її надалі

Ні, мене тема не зацікавила

Не зовсім, проте форма роботи мені сподобалася

Чи всі учасники групи активно працювали над проєктом?

Так, кожен виконував своє завдання

Ні, працювала тільки одна людина

Деякто працював більше, дехто – менше

Чи виникали сварки у групі?

Ні, ми працювали дружно і злагоджено

Були дискусії, але не сварки

Мам було складно домовитися

Чи подобається результат спільної роботи?

Так, все вийшло добре

Подобається, але хотілось би ліпше

Ні, не подобається

Чи достатньо ти доклав зусиль?

Опитувальник для учасника проєкта «Як я оцінюю роботу над проєктом»

4.2 Карта спостережень та показники групової діяльності

	1 група	2 група	3 група	4 група
Постановка мети й завдань. 1.Спільна. Учні разом визначили мету й завдання. 2.Одноосібна. Мету і завдання визначив лідер групи, обговорення не було. 3.Мету й завдання учні не сформулювали.				
Планування. 1.Спільне. 2.Одноосібне.				

3.Роботу над проектом учні не планували.				
Розподіл обов'язків і завдань. 1.У кожного учня були свої завдання й обов'язки. 2.Група учнів розділилася на активну і пасивну підгрупи. 3.Розподілу обов'язків не було, кожен учасник працював сам по собі.				
Використання інформаційних технологій. 1.ІКТ у роботі учні використовували активно. 2. ІКТ учні використовували частково. 3.ІКТ у роботі учні не використовували.				
Корегування роботи над проектом. 1.Роботу над проектом корегував лідер групи. 2.Різні учасники корегували як свою роботу, так і роботу однокласників. 3.Корегування не було.				
Представлення результатів співпраці. 1.Презентація роботи якісна, логічна, без помилок. 2.У презентації порушена логіка, є помилки.				

3.Учасники не змогли провести презентацію				
Атмосфера у групі. 1.Учні працювали дружньо. 2.Конфлікти виникали інколи. 3.Учасники групи конфліктували.				

Список використаних джерел

1. <https://nus.org.ua/view/proektne-navchannya-korotko-pro-golovne/>
2. <http://klovsky77.com.ua/23-naukova-robota/213-метод-проектів---один-із-шляхів-реалізації-компетентнісного-підходу-в-навчанні.html>
3. <https://vseosvita.ua/library/proekti-v-pocatkovij-skoli-228153.html>
4. <https://nus.org.ua/articles/yak-mozhna-navchaty-cherez-proekty-pryklady-z-finskyh-urokiv/>
5. <https://nuschool.com.ua/lessons/world/1-2klas/19.html>